

การศึกษารูปแบบบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา ทางวิชาการระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยทักษิณ

A Study of Forms of Roles and Functions of Undergraduate Academic Advisers at Thaksin University

คำสำคัญ : รูปแบบ, บทบาทและหน้าที่, อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ

Key word : Forms, Roles and Functions, Academic Advisers

นิรันดร์ จุลทรัพย์ Niran Jullasup

รองศาสตราจารย์ ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

พยัต คงศรีแก้ว Payat Kongsrikaew

นักวิชาการศึกษา กลุ่มงานบริการการศึกษา สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยทักษิณ

Abstract

The objectives of this research were to study the existing organization of undergraduate academic advisers at Thaksin University, the opinion of academic advisers, regular and evening students toward the roles of academic advisers as actually performed and as expected, and the correlation between the actual and expected roles of academic advisers as perceived by academic advisers and students.

The sample consisted of 626 undergraduate advisers to regular and evening students of the Faculties of Science, Humanities and Social Sciences, and Education of Thaksin University in the 1997 academic year. The research instrument was a questionnaire about the status of the respondent and general information thereof, and rating-scale items as well as open-ended questions. The data analysis involved the rates of frequency of questionnaire items, means, variances, standard deviations, correlations, and comparative means between groups.

The research findings may be summarized as follows.

As for the organization of academic advisers at Thaksin University: most academic advisers were in the same departments and faculties as their advisees, maintained no fixed schedules of meeting with their advisees nor posted their teaching schedules at their offices, were not in possession of their advisees' class schedules, were responsible for 21-30 advisees each, advised students of more than one class standing, and had taught or were teaching their advisees. Concerning the roles of academic

advisers, it was found that most academic advisers met their advisees as groups once each semester, and the main purposes of individual meetings with academic advisers were to obtain the advisers' signatures for registration, for addition and withdrawal of courses, and for issuance of documents of certification. From the comparative analysis of actual and expected roles as perceived by academic advisers and students, expected roles were found to be significantly higher statistically than actual roles among male as well as female advisers, advisers in all faculties, and advisers with teaching experience and less or more than ten years of service as advisers. Similarly, male and female students of all classes and faculties, regular and evening, perceived the advisers' expected roles higher than actual roles at a statistically significant level.

From a comparative analysis of differences of means between the actual and expected roles of academic advisers as perceived by advisers and students, it was found that advisers differing in sex, teaching experience, length of service as advisers, and faculty did not differ at a statistically significant level in their perception of the advisers' actual and expected roles. As for students, it was found that students of different sexes did not differ at a statistically significant level in their perception of the advisers' actual and expected roles, that students of different classes of standing as well as regular and evening students differed at a statistically significant level in their perception of the advisers' actual and expected roles, and that students of different faculties, differed at a statistically significant level in their perception of the advisers' actual roles and did not so differ with respect to expected roles.

Based on a comparative analysis of the advisers' actual and expected roles as perceived by academic advisers and students, the expected roles were found to be higher than the actual roles at a statistically significant level among advisers and students, male and female advisers and students, advisers and students of the Faculties of Science, Humanities and Social Sciences, and Education.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษารูปแบบการจัดระบบอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการของมหาวิทยาลัยทักษิณ ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ศึกษาทัศนะของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ นิสิตภาคปกติและนิสิตภาคสมทบ เกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการที่ปฏิบัติจริงในสภาพปัจจุบันและบทบาทที่คาดหวังให้ปฏิบัติ และศึกษาความสัมพันธ์เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการที่เป็นอยู่จริงและที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการและนิสิต กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการนิสิตระดับปริญญาตรีภาคปกติและภาคสมทบคณะวิทยาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์และคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ปีการศึกษา 2540 จำนวน 626 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบและข้อมูลทั่วไป แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่าและแบบปลายเปิด การวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าความถี่เกี่ยวกับรายการข้อคำถาม การหาค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสหสัมพันธ์และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

รูปแบบการจัดระบบอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการในมหาวิทยาลัยทักษิณ พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่เป็นที่ปรึกษาของนิสิตที่สังกัดภาควิชาและคณะเดียวกับอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่ ไม่มีตารางกำหนดเวลาสำหรับให้นิสิตในที่ปรึกษาเข้าพบ ไม่ติดตารางสอนไว้ที่ห้องทำงาน ไม่มีตารางเรียนรวมของนิสิตในที่ปรึกษา

มีนิสิตในที่ปรึกษา 21-30 คน เป็นที่ปรึกษานิสิตมากกว่า 1 ชั้นปีและส่วนใหญ่เคยสอน หรือกำลังสอนนิสิตในที่ปรึกษาเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่พบนิสิตในที่ปรึกษาเป็นกลุ่มประมาณภาคเรียนละครั้ง การมาพบอาจารย์ที่ปรึกษาของนิสิตเป็นรายบุคคล ด้วยเหตุผลหลักเพื่อต้องการให้อาจารย์ลงนามในการลงทะเบียนเรียน การเพิ่มถอนวิชาเรียนและการออกหนังสือรับรองต่างๆ จากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของบทบาทหน้าที่ที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทหน้าที่ที่คาดหวังตามทัศนะของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการและนิสิตปรากฏผลว่า อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาเพศชายและหญิง อาจารย์ที่ปรึกษาทุกคณะ อาจารย์ที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนที่ทำหน้าที่และเคยทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา 10 ปีลงมาและมากกว่า 10 ปี มีความคาดหวังในการปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาสูงกว่าการปฏิบัติจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนนิสิตเพศชายและเพศหญิงนิสิตทุกชั้นปีและทุกคณะ นิสิตภาคปกติและภาคสมทบมีความคาดหวังในการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาสูงกว่าการปฏิบัติจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของบทบาทหน้าที่ที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทหน้าที่ที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการตามทัศนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิต ปรากฏผลว่า อาจารย์ที่ปรึกษาที่มีเพศ ประสบการณ์ในการสอน ระยะเวลาทำหน้าที่และเคยทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาและสังกัดคณะต่างกันมีทัศนะต่อบทบาทหน้าที่ที่ปฏิบัติและที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วน นิสิตพบว่า นิสิตที่มีเพศต่างกันมีทัศนะต่อบทบาทหน้าที่ที่ปฏิบัติจริงและบทบาทหน้าที่ที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นิสิตต่างชั้นปีและนิสิตภาคปกติและภาคสมทบ มีทัศนะต่อบทบาทหน้าที่ที่ปฏิบัติจริงและบทบาทหน้าที่ที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นิสิตต่างคณะมีทัศนะต่อบทบาทหน้าที่ที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีทัศนะต่อบทบาทหน้าที่ที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของบทบาทหน้าที่ที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทหน้าที่ที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาตามทัศนะของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการและนิสิต ปรากฏผลว่า อาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิต อาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตเพศชายและเพศหญิง อาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตคณะวิทยาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์และศึกษาศาสตร์ มีความคาดหวังในการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาสูงกว่าการปฏิบัติจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บทนำ

ตามหลักการของการอุดมศึกษานั้นได้กล่าวไว้ อย่างชัดเจนว่าสถาบันอุดมศึกษาไม่ว่าจะเป็นแบบใดก็ตามย่อมเป็นแหล่งที่พัฒนาคนให้เพียบพร้อมและมีความสมบูรณ์ตลอดทั้งตัว (Develop the whole person) สถาบันอุดมศึกษาต้องจัดให้บัณฑิตได้มีประสบการณ์ ได้รับการฝึกฝนอบรมให้เจริญด้วยสติปัญญา ความสามารถ มีทัศนคติกว้างขวาง ประพฤติชอบธรรม มีความรับผิดชอบ และมีคุณสมบัติต่างๆ ดีพร้อม ที่จะช่วยสร้างสรรค์สังคมให้มีความเจริญเกิดขึ้นได้

การศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะในระบบมหาวิทยาลัยไม่มีครูอาจารย์ประจำชั้นที่จะคอยสอดส่องดูแลนิสิตนักศึกษาอย่างใกล้ชิดเหมือนในระดับมัธยมศึกษาหรือประถมศึกษา จึงจำเป็นต้องมีอาจารย์ที่ปรึกษาหรืออาจารย์แนะนำประจำเป็นรายบุคคล (Adviser) และในขณะที่เดียวกันก็อาจมีหัวหน้าอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้มีผู้บริหารที่รับผิดชอบในเรื่องนี้โดยตรง (สวสดี สุคนธรังษี, 2531 : 342)

ตามจุดมุ่งหมายและหลักการของการมีอาจารย์ที่ปรึกษานั้น ก็เพื่อให้ นิสิตนักศึกษาได้ขอคำ

ปรึกษาหารือ ขอคำแนะนำเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ โดยอาจารย์ที่ปรึกษาจะต้องเป็นผู้ช่วยให้แก่นิสิตนักศึกษาเข้าใจระเบียบวิธีการต่างๆ ในด้านการเรียนการสอนที่สลับซับซ้อนแก่นิสิตนักศึกษาไม่เข้าใจอาจจะทำให้มีปัญหาได้ นอกจากนี้ก็ยังมีปัญหาอื่นๆ เช่น ปัญหาเศรษฐกิจ สังคม และปัญหาส่วนตัวอื่นๆ ซึ่งถ้าไม่มีผู้ที่นิสิตนักศึกษาจะพึ่งพาได้ เขาก็อาจจะขอความช่วยเหลือกันเองในระหว่างเพื่อน ซึ่งในบางครั้งก็กลับอาจจะชักนำกันไปในทางที่ผิดได้ แต่ปัจจุบันการบริการของอาจารย์ที่ปรึกษาแก่นิสิตศึกษานั้นยังมีปัญหาต่างๆ มากมาย เช่น อาจารย์ที่ปรึกษาไม่เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ที่แท้จริงของตน ยังขาดการอุทิศเวลาให้กับนิสิตนักศึกษา นิสิตศึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษามีความสัมพันธ์ที่ห่างเหินกัน นิสิตนักศึกษาไม่เข้าใจถึงความสำคัญของอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นต้น และในทางปฏิบัติก็จะพบว่า แม้อาจารย์ที่ปรึกษาในสถาบันเดียวกันก็ยังมีความเข้าใจที่แตกต่างกันและปฏิบัติงานต่างกันออกไป แม้ทบวงมหาวิทยาลัยเองก็ยอมรับว่าระบบอาจารย์ที่ปรึกษาในมหาวิทยาลัยยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร (ละเอียด จงกลณี และคณะ, 2529 : 1) และสุภา (สุภา หรุจิตตวิวัฒน์, ม.ป.ป. : 181) ยังได้กล่าวเพิ่มเติมว่า อาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่จะเบื่องานนี้ แต่ก็รับว่าเป็นงานจำเป็นที่ต้องปฏิบัติ

สำหรับมหาวิทยาลัยทักษิณนั้นเป็นมหาวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาคที่ต้องการกระจายโอกาสในการเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของนักเรียนส่วนภูมิภาค ซึ่งแต่เดิมเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษาสงขลา ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2511 ในระยะเริ่มต้นเปิดสอนเฉพาะหลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษา ชั้นปีที่ 3 เพียงอย่างเดียวและเริ่มรับนิสิตภาคสมทบเข้าเรียนในปี 2513 เป็นครั้งแรก และต่อเนื่องมาโดยตลอด ปัจจุบันมหาวิทยาลัยผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโทในหลายสาขาวิชาทั้งภาคปกติและภาคสมทบ โดยเฉพาะในระดับปริญญาตรี นิสิตส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 18-22 ปี ซึ่งจัดอยู่ในช่วงวัยที่มีอารมณ์อ่อนไหวมากวัยหนึ่ง และยังมีมาจากจังหวัดและภูมิภาคต่างๆ ของประเทศมารวมกัน มีอิสระ

จากบิดามารดาและผู้ปกครอง โดยต้องรับผิดชอบตัวเอง จึงมีโอกาที่จะเกิดปัญหาต่างๆ ได้ง่าย มหาวิทยาลัยได้จัดระบบให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อทำหน้าที่ให้คำแนะนำด้านวิชาการและช่วยเหลือให้คำปรึกษาในด้านส่วนตัวและด้านสังคม เพื่อให้นิสิตทุกคนได้มีโอกาสประสบความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียนและเป็นผู้ที่พัฒนาตนเองในด้านวิชาการและคุณธรรมจนเต็มความสามารถ แต่ปัญหาต่างๆ เหล่านี้ก็ยังเกิดขึ้นกับนิสิตและมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้นตามสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนไป จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาถึงรูปแบบบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยทักษิณ เพื่อจะทำให้ทราบแนวทางในการกำหนดบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาให้ชัดเจนขึ้น ตลอดจนเป็นการหารูปแบบที่เหมาะสมในการจัดบริการด้านนี้ต่อไปได้อย่างมีคุณภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการจัดระบบอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการของมหาวิทยาลัยทักษิณที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน
2. เพื่อศึกษาทัศนคติของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการเกี่ยวกับบทบาทของตนที่ปฏิบัติจริงในสภาพปัจจุบันและบทบาทที่คาดหวังว่าควรปฏิบัติ
3. เพื่อศึกษาทัศนคติของนิสิตภาคปกติและภาคสมทบเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการที่ปฏิบัติจริงในสภาพปัจจุบันและบทบาทที่นิสิตคาดหวังให้ปฏิบัติ
4. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการที่เป็นอยู่จริงและที่คาดหวังระหว่างทัศนคติของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการและทัศนคติของนิสิตภาคปกติและภาคสมทบ
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการที่เป็นอยู่จริงและที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการและนิสิต

สมมุติฐานของการวิจัย

1. ทักษะของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการและนิสิตภาคปกติและภาคสมทบเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการที่ปฏิบัติจริงในสภาพปัจจุบันและบทบาทที่คาดหวังไม่แตกต่างกัน

2. ทักษะของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการที่สังกัดอยู่ในคณะต่างกันเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการที่ปฏิบัติจริงในสภาพปัจจุบันและบทบาทที่คาดหวังไม่แตกต่างกัน

3. ทักษะของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการชายและหญิงเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการที่ปฏิบัติจริงในสภาพปัจจุบันและบทบาทที่คาดหวังไม่แตกต่างกัน

4. ทักษะของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการที่มีประสบการณ์ในการสอนและระยะเวลาที่เคยปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการต่างกันเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการที่ปฏิบัติจริงในสภาพปัจจุบัน และบทบาทที่คาดหวังไม่แตกต่างกัน

5. ทักษะของนิสิตที่สังกัดอยู่ในคณะและชั้นปีต่างกันเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการที่ปฏิบัติจริงในสภาพปัจจุบันและบทบาทที่คาดหวังไม่แตกต่างกัน

6. ทักษะของนิสิตชายและหญิงเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการที่ปฏิบัติจริงในสภาพปัจจุบันและบทบาทที่คาดหวังไม่แตกต่างกัน

7. ทักษะของนิสิตภาคปกติและภาคสมทบเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการที่ปฏิบัติจริงในสภาพปัจจุบันและบทบาทที่คาดหวังไม่แตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. จะได้ทราบเกี่ยวกับรูปแบบการจัดระบบอาจารย์ อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการในมหาวิทยาลัยทักษิณ และเป็นรูปแบบอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการที่ตรงต่อความคาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการและนิสิตมากนักน้อยเพียงใด

2. จะได้ทราบทักษะของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการและนิสิตเกี่ยวกับระบบอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการที่เป็นอยู่ในปัจจุบันว่าเป็นอย่างไร และควรเป็นเช่นใด เพื่อจะได้เป็นข้อมูลสำหรับผู้เกี่ยวข้องจะได้นำไปแก้ไขปรับปรุงการทำงานต่อไป

3. ผลการวิจัยนี้จะช่วยให้ฝ่ายบริหารมีแนวทางในการจัดระบบอาจารย์ที่ปรึกษาได้ถูกต้องเหมาะสมกับสภาพและความจำเป็นของมหาวิทยาลัย

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษากครั้งนี้มีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาทักษะของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการและนิสิตภาคปกติและภาคสมทบจากทุกชั้นปีและทุกคณะในมหาวิทยาลัยทักษิณ ปีการศึกษา 2540

2. เนื้อหาสาระในการวิจัยครอบคลุมเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับรูปแบบบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการในมหาวิทยาลัยทักษิณเท่านั้น

3. ตัวแปรที่ทำการศึกษาในครั้งนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 สถานภาพกลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ และนิสิต

3.1.2 เพศ

3.1.3 อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการแบ่งเป็นคณะ ประสบการณ์ในการสอน ระยะเวลาที่เคยปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ

3.1.4 นิสิตแบ่งเป็นชั้นปี คณะ นิสิตภาคปกติและนิสิตภาคสมทบ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 การปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการตามความเป็นจริงและความคาดหวัง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ หมายถึง อาจารย์ในคณะต่างๆ ของมหาวิทยาลัยทักษิณที่ได้รับ

Thaksin.J., Vol.2 (2) July - December 1999

แต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาทางด้านวิชาการ
แก่นิสิตระดับปริญญาตรีภาคปกติและนิสิตภาคสมทบ

2. นิสิต หมายถึง นิสิตชายและหญิง ภาคปกติ
และภาคสมทบ ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 คณะ
วิทยาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ปีการศึกษา 2540

3. รูปแบบ หมายถึง รูปแบบการจัดระบบ
อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการของมหาวิทยาลัยทักษิณ

4. บทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาทาง
วิชาการ หมายถึง บทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา
ทางวิชาการที่ผู้วิจัยได้ประมวลจากคู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา
ทางวิชาการมหาวิทยาลัยทักษิณและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับ
บทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ

แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการศึกษารูปแบบบทบาทและหน้าที่
ของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการระดับปริญญาตรีใน
มหาวิทยาลัยทักษิณ ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดและผลงาน
วิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศเสนอไว้ดังนี้

บทบาทของอาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษามี
2 ลักษณะสำคัญ คือ มีลักษณะสืบทอด (Conservative)
กับลักษณะสร้างสรรค์ (Creative) ซึ่งต่างกับบทบาทของ
ผู้สอนในระดับมัธยมศึกษาและประถมศึกษาที่มีบทบาทใน
ลักษณะสืบทอดเป็นส่วนใหญ่

สำหรับบทบาทของผู้สอนที่มีต่อนิสิตนักศึกษา
อาจารย์มีหน้าที่โดยตรงในการสอนวิชาความรู้ให้แก่
นิสิตนักศึกษา รับผิดชอบงานที่เกี่ยวข้องกับการสอนในสาขา
วิชาที่กำหนดนับตั้งแต่การวางแผน จุดมุ่งหมายกิจกรรม
และการวัดผล เตรียมการสอน ดำเนินการสอน ทดสอบและ
ประเมินผลการเรียนของนิสิตนักศึกษา ในการสอนนิสิต
นักศึกษา ผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้เชี่ยวชาญหรือผู้รู้ในสาขา
วิชาที่สอน เป็นผู้ให้ความสะดวกในการเรียนรู้แก่นิสิต
นักศึกษากับเป็นผู้มีอำนาจตามแบบแผนในการประเมินผล
การเรียนของนิสิตนักศึกษา (อรุณ วิวัฒนปฐพี, 2525 :
135)

บทบาทของผู้สอนในระดับอุดมศึกษานอกจาก
บทบาทที่เกี่ยวกับการสอนโดยตรงตามที่ได้กล่าวแล้ว
ยังมีบทบาทในการเป็นผู้ที่ปรึกษาสำหรับนิสิตนักศึกษา
การให้คำปรึกษาเป็นการให้ข้อมูลและคำแนะนำ เพื่อให้
นิสิตนักศึกษาแต่ละคนได้เข้าใจกระบวนการศึกษาเข้าใจ
ตนเอง เข้าใจชีวิตและสังคมในมหาวิทยาลัยอันจะเป็น
พื้นฐานความสามารถในการตัดสินใจด้วยตนเองสืบต่อไป
(คณะกรรมการวิชาการและคณะกรรมการกิจการนิสิต คณะ
ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523 : 30)

บทบาทในการให้คำปรึกษานั้นเป็นการให้คำ
ปรึกษาทั้งด้านการศึกษาและด้านปัญหาส่วนตัว การ
ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการศึกษา ให้คำแนะนำ
ในเรื่องการลงทะเบียนวิชาเรียน การเลือกสาขา การเลือก
วิชาเอกและการจัดทำโปรแกรมการศึกษาดลอดหลักสูตร
ให้ความเห็นชอบในการเลือกรายวิชาที่จะลงทะเบียนใน
แต่ละภาคเรียน การเพิ่มลดและถอนรายวิชาในขอบเขต
ของระเบียบของมหาวิทยาลัย ติดตามผลการเรียนของ
นิสิตนักศึกษาดลอดหลักสูตร เก็บรักษาระเบียนและ
ตรวจสอบการเรียนครบตามหลักสูตรของนิสิตนักศึกษา
ในความดูแล นอกจากนี้ยังทำหน้าที่ประสานงานกับ
หัวหน้าภาควิชาเกี่ยวกับการเปิดสอนรายวิชาต่างๆ ที่นิสิต
ประสบปัญหาด้วยการให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับปัญหา
ส่วนตัวโดยเป็นที่พึ่งรับฟังปัญหาต่างๆ และช่วยให้
นิสิตนักศึกษาสามารถแก้ปัญหาได้ให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ
ตนชี้แนะเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงหรือแนวปฏิบัติของ
มหาวิทยาลัย ให้ข้อมูลเกี่ยวกับบริการและสวัสดิการ
เงินทุน การหารายได้พิเศษเพื่อเพิ่มรายได้ในเวลาว่างและ
การทำงานเมื่อสำเร็จการศึกษา (2533, 31-32) บทบาท
ในการเป็นที่ปรึกษานี้ส่วนใหญ่จะให้คำปรึกษาแนะนำ
นิสิตนักศึกษาที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบ

จากการที่อาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษาต้อง
มีบทบาททั้งการเป็นผู้สอนและผู้ให้คำปรึกษาแก่นิสิต
นักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาต่างๆ จึงแต่งตั้งอย่างเป็นทางการ
ให้อาจารย์ปฏิบัติหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาทาง
วิชาการ (Faculty Adviser) ซึ่งหมายถึง คณะอาจารย์ที่ได้

รับมอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำแนะนำ (Advise) และแนะ (Guidance) ทางวิชาการหรือปัญหาต่างๆ ของนิสิตนักศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตนักศึกษาจึงเช่นเดียวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้คำปรึกษา (Counselor) กับผู้ขอรับคำปรึกษา (Counselor) (นิรันดร์ จุลทรัพย์, 2530 : 42)

บทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษามีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญคือ จะต้องช่วยแนะนำนิสิต นักศึกษาในการเลือกวิชาเรียนให้ครบตามหลักสูตร นอกจากนี้จะต้องสามารถนำข้อมูลอื่นๆ มาประกอบการให้คำปรึกษาแก่นิสิตนักศึกษาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับนิสิตนักศึกษา (E.G. Williamson, 1961)

สำเนา จอร์จิลปี (ม.ป.ป.) ได้แบ่งหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. หน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการ

1.1 ให้การปรึกษาแนะนำนิสิต นักศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรและการเลือกวิชาเรียน

1.2 ให้คำแนะนำนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับการลงทะเบียนวิชาเรียน

1.3 ควบคุมการลงทะเบียนเรียนของนิสิตนักศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ

1.4 ให้คำปรึกษาแก่นิสิตนักศึกษาเพื่อเลือกวิชาเอก-โท และการวางแผนการศึกษาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

1.5 ให้การแนะนำนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับวิธีการเรียน การค้นคว้าและติดตามผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

1.6 ทักท้วงการลงทะเบียนเรียนบางวิชาของนิสิตนักศึกษา เพื่อพิจารณาเห็นว่าการลงทะเบียนเรียนวิชานั้นๆ ไม่เหมาะสม

1.7 ให้การปรึกษาแนะนำหรือตักเตือนเมื่อผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาต่ำลง

1.8 ให้การปรึกษาแนะนำและช่วย

เหลือนิสิตนักศึกษาเพื่อการแก้ไขอุปสรรคปัญหาในการเรียนวิชาต่างๆ

1.9 ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคิดค่าคะแนน ระดับเฉลี่ยของนิสิตนักศึกษา

2. หน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านบริการและพัฒนานิสิตนักศึกษา

2.1 ให้การแนะนำเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับและบริการต่างๆ ของมหาวิทยาลัยและชุมชน

2.2 ให้การปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาส่วนตัว ได้แก่ ปัญหาสุขภาพอนามัย ทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิต

2.3 ให้การปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาทางสังคม เช่น ปัญหาการปรับตัวในสังคมและปัญหาการคบเพื่อน

2.4 ให้การปรึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลิกภาพ ความประพฤติและจริยธรรม

2.5 ให้การปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาด้านอาชีพ ได้แก่ การให้ข้อมูลในแง่มุมต่างๆ เช่น ลักษณะของงาน สภาพแวดล้อมของงาน ตลาดแรงงาน ตลอดจนจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ ที่นิสิตนักศึกษากำลังศึกษาอยู่

2.6 ให้การแนะนำเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

3. หน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านอื่นๆ

3.1 พิจารณาคำร้องต่างๆ ของนิสิตนักศึกษาและดำเนินการให้ถูกต้องตามระเบียบ

3.2 ประสานงานกับอาจารย์ผู้สอนและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะกองกิจการนิสิตนักศึกษา กองบริการการศึกษา เพื่อช่วยเหลือและเพื่อประโยชน์ของนิสิตนักศึกษา

3.3 กำหนดเวลาให้นิสิตนักศึกษาเข้าพบเพื่อขอคำแนะนำอย่างสม่ำเสมอ

3.4 เก็บข้อมูลรายละเอียดของนิสิตนักศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบ เพื่อใช้กับระเบียบสะสมของนิสิตนักศึกษา

3.5 สร้างสัมพันธ์ภาพและความเข้าใจ

Thaksin.J., Vol.2 (2) July - December 1999

อันดีระหว่างนิสิตนักศึกษา อาจารย์ คณะ และมหาวิทยาลัย

3.6 ให้การรับรองนิสิตนักศึกษาเมื่อนิสิตนักศึกษาต้องการนำไปแสดงแก่ผู้อื่น

3.7 ป้อนข้อมูลย้อนกลับ (Feed-back)มายังผู้บริหารและคณะกรรมการ อาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ ของนิสิตนักศึกษา

3.8 ให้ความร่วมมือกับคณะกรรมการอาจารย์ที่ปรึกษา

3.9 ชี้แจงให้นิสิตนักศึกษาเข้าใจหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา และหน้าที่ของนิสิตนักศึกษาต่ออาจารย์ที่ปรึกษา

3.10 ในกรณีที่นิสิตนักศึกษาแต่งกายไม่เรียบร้อย หรือมีความประพฤติไม่เหมาะสม อาจารย์ที่ปรึกษาต้องตักเตือน

สำหรับมหาวิทยาลัยทักษิณนั้น ได้มีการจัดทำคู่มืออาจารย์ที่ปรึกษาไว้โดยฝ่ายวิชาการของมหาวิทยาลัยเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาซึ่งได้มาจากผลการสัมมนาอาจารย์ที่ปรึกษาเมื่อวันที่ 27-28 พฤษภาคม 2540 มีรายละเอียดดังนี้

บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา

1. บทบาทและหน้าที่ต่อมหาวิทยาลัย

1.1 เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต โดยทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการประสานงาน

1.2 รับนโยบายด้านการบริหาร ด้านวิชาการและด้านกิจการนิสิตไปปฏิบัติเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมของมหาวิทยาลัย

1.3 เป็นผู้ให้ข้อมูลในเรื่องเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร/การเรียนการสอนและปัญหาต่างๆ ของนิสิตรวมทั้งข้อเสนอเพื่อการปรับปรุงแก้ไขในเรื่องดังกล่าวแก่ผู้บริหารและนักวิชาการของมหาวิทยาลัย

2. บทบาทและหน้าที่ต่อนิสิต

2.1 ให้คำปรึกษาแนะนำด้านวิชาการ เช่น แผนการเรียน การเลือกวิชาเรียน การลงทะเบียนเรียน

โดยกำหนดเวลาให้เข้าพบเพื่อขอคำแนะนำอย่างสม่ำเสมอ

2.2 ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ข้อบังคับ ระเบียบของมหาวิทยาลัยให้นิสิตควรรู้เพื่อที่จะปฏิบัติได้ถูกต้อง

2.3 ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสวัสดิการที่นิสิตจะพึงได้รับ เช่นทุนการศึกษา การรักษาพยาบาล เบื้องต้น งานพิเศษเพื่อหารายได้ช่วยเหลือตนเอง

2.4 ให้คำปรึกษาแนะนำนิสิตที่มีปัญหาส่วนตัว เพื่อการแก้ปัญหาและช่วยนิสิตให้มีการพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ เช่น ด้านสังคม บุคลิกภาพ

2.5 พิจารณาคำร้องต่างๆ ของนิสิตและดำเนินการให้ถูกต้องตามระเบียบ

2.6 ให้การรับรองนิสิต เมื่อนิสิตต้องการ นำไปแสดงแก่ผู้อื่น

2.7 ประสานงานกับอาจารย์ผู้สอนและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือและเพื่อประโยชน์ของนิสิต

2.8 เสนอปัญหาต่างๆ ของนิสิตต่อคณะกรรมการอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการประจำคณะ

2.9 จัดรวบรวมข้อมูลนิสิตในที่ปรึกษา เช่น ประวัติส่วนตัว การลงทะเบียนวิชาเรียน ผลการเรียน นิสิต ปัญหาเรื่องต่างๆ ของนิสิต และการช่วยแก้ปัญหา ปัญหาที่พบบอของนิสิตที่ขอรับทุนประเภทต่างๆ การเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณประโยชน์ การเป็นตัวแทนนิสิตปฏิบัติกรเฉพาะกิจ เป็นต้น

ข้อปฏิบัติของอาจารย์ที่ปรึกษา

1. ข้อปฏิบัติโดยทั่วไป

1.1 ศึกษารายละเอียดในแฟ้มอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้ทราบกฎระเบียบ บริการต่างๆ ของมหาวิทยาลัย วิธีดำเนินการข้อมูลในแฟ้มมต่าง ๆ เพื่อให้มีความพร้อมในการให้การปรึกษาแนะนำนิสิต

1.2 นัดพบนิสิตในที่ปรึกษาทั้งหมดก่อนวันลงทะเบียนเรียน ชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติและระเบียบต่างๆ

1.3 นัดพบนิสิตในที่ปรึกษาทั้งหมด
เมื่อทราบผลการสอบกลางภาค เพื่อทราบและแก้ไขปัญหาดังๆ ของนิสิต

1.4 คัดตารางเวลาไว้ที่ทำงาน เพื่อให้
นิสิตเข้าพบอย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง

1.5 ให้ความสนใจเป็นพิเศษแก่นิสิต
ในโครงการพิเศษหรือนิสิตที่มีปัญหาด้านต่างๆ

1.6 เขียนบันทึกการพบนิสิตโดยใช้
แบบบันทึก

1.7 เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับการให้การ
ปรึกษาแนะนำนิสิต ให้ขอคำแนะนำจากคณะกรรมการ
อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการประจำคณะ

1.8 สนใจติดตามข้อมูลจากแหล่ง
ต่างๆ ในมหาวิทยาลัย เพื่อใช้ในการให้การปรึกษา
แนะนำนิสิต

1.9 สนใจติดตามข่าวสังคมและ
การเมือง เพื่อให้ทันเหตุการณ์ทันสมัยอยู่เสมอ

1.10 สนใจที่จะพัฒนาตนเองทั้งใน
ด้านเทคนิคในการให้การปรึกษาและด้านอื่นๆ เพื่อให้มี
ลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ดี

1.11 ปฏิบัติตามจรรยาบรรณอาจารย์
ที่ปรึกษา

1.12 ส่งแฟ้มประจำตัวของนิสิตคืน
ให้คณะกรรมการอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการประจำคณะ
เมื่อนิสิตสำเร็จการศึกษาแล้ว

2. ข้อปฏิบัติเฉพาะกรณี (การลงทะเบียนเรียน)

2.1 อาจารย์ที่ปรึกษาควรนัดนิสิตใน
ที่ปรึกษามาทพบก่อนการลงทะเบียน เพื่อปรึกษาหารือ
ให้คำแนะนำชี้แจงเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียน

2.2 อาจารย์ที่ปรึกษาต้องอยู่ปฏิบัติ
หน้าที่ในวันลงทะเบียน

2.3 ในกรณีที่อาจารย์ที่ปรึกษาไม่
สามารถอยู่ปฏิบัติหน้าที่ในวันลงทะเบียน ให้มอบหมาย
อาจารย์อื่นในภาควิชาเดียวกันหรือหัวหน้าภาควิชา เพื่อ
ทำหน้าที่แทนโดยให้แจ้งให้สำนักทะเบียนและนิสิต
ทราบก่อน

2.4 ก่อนลงชื่อในบัตรลงทะเบียน
อาจารย์ที่ปรึกษาต้องตรวจสอบความถูกต้องของรหัสวิชา
ชื่อวิชา หมู่เรียนและจำนวนหน่วยกิตในใบลงทะเบียน

2.5 อาจารย์ที่ปรึกษาต้องตรวจสอบ
จำนวนหน่วยกิตให้ถูกต้องตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรี

3. ข้อปฏิบัติของอาจารย์ที่ปรึกษาเฉพาะกรณี
(การเพิ่ม-ถอนรายวิชา)

3.1 อาจารย์ที่ปรึกษาควรถามถึง
สาเหตุของการเพิ่ม-ถอนวิชานั้นๆ ก่อนการลงชื่อในบัตร

3.2 ตรวจสอบว่าการเพิ่ม-ถอน นั้น
ถูกต้องตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยหรือไม่

4. ข้อปฏิบัติของอาจารย์ที่ปรึกษาเฉพาะกรณี
(ทุนการศึกษา)

4.1 อาจารย์ที่ปรึกษาควรสอบถาม
ความต้องการทุนการศึกษาของนิสิต หาข้อมูลเพิ่มเติม
เกี่ยวกับความจำเป็นที่ต้องให้ความช่วยเหลือและบันทึก
ข้อมูลเหล่านั้นไว้เพื่อให้สามารถใช้ได้ทันที

4.2 พิจารณาคัดเลือกจัดอันดับนิสิต
ที่สมควรได้รับทุนการศึกษา เพื่อเสนอขอรับทุนการศึกษา

4.3 บันทึกแจ้งความจำเป็นและข้อมูล
ประกอบเกี่ยวกับความต้องการและความจำเป็นของนิสิต
ให้ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับทุนการศึกษาทราบ

5. ข้อปฏิบัติของอาจารย์ที่ปรึกษาเฉพาะกรณี
(ปัญหาของนิสิต)

5.1 แนะนำให้นิสิตในที่ปรึกษาไปใช้
บริการที่ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนวคณะศึกษา-
ศาสตร์หรือฝ่ายกิจการนิสิต เมื่อนิสิตมีปัญหาเกี่ยวกับ
การเลือกอาชีพ การเลือกสาขาวิชาเอกหรือปัญหา
ด้านส่วนตัวที่ลึกซึ้ง

นอกจากนี้มหาวิทยาลัยยังได้กำหนด
บทบาทหน้าที่และข้อปฏิบัติของคณะกรรมการอาจารย์
ที่ปรึกษาทางวิชาการประจำคณะ ข้อปฏิบัติของผู้บริหาร
ระดับคณบดีและหัวหน้าภาควิชา ตลอดจนระบบการ
แต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาและการประเมินผลระบบอาจารย์
ที่ปรึกษาไว้ดังนี้

หน้าที่ของคณะกรรมการอาจารย์ที่ปรึกษา ทางวิชาการประจำคณะ

คณะกรรมการอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ
ประจำคณะ ประกอบด้วยรองคณบดีฝ่ายวิชาการเป็น
ประธานและหัวหน้าภาควิชาหรือผู้แทนอาจารย์ประจำ
ภาควิชาในคณะเป็นกรรมการมีบทบาทหน้าที่ดังนี้ (จาก
ผลการสัมมนาอาจารย์ที่ปรึกษาเมื่อ 27-28 พฤษภาคม
2540)

1. ให้คำปรึกษาแก่คณบดีเกี่ยวกับการแต่งตั้ง
อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ การบริการและการจัด
กิจกรรมนิสิต
2. ประสานงานให้ความร่วมมือและช่วย
แก้ปัญหาให้อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการในคณะ
3. ประเมินผลการดำเนินงานของอาจารย์
ที่ปรึกษาทางวิชาการในคณะ
4. ปรับปรุงแก้ไขระบบอาจารย์ที่ปรึกษาทาง
วิชาการในคณะให้เหมาะสม และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อปฏิบัติของผู้บริหาร (คณบดีและหัวหน้า ภาควิชา)

1. แต่งตั้งคณะกรรมการอาจารย์ที่ปรึกษา
ประจำคณะ
2. ให้การสนับสนุนการดำเนินงานของคณะ
กรรมการอาจารย์ที่ปรึกษาประจำคณะ
3. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน
ของคณะกรรมการอาจารย์ที่ปรึกษาประจำคณะ
4. ร่วมกับคณะกรรมการอาจารย์ที่ปรึกษา
เพื่อหาทางปรับปรุงระบบอาจารย์ที่ปรึกษาให้ดีขึ้น
5. ชมเชย ยกย่อง ส่งเสริม และให้บำเหน็จ
ความดีความชอบแก่อาจารย์ที่ปรึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่
อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นอย่างดี

ข้อปฏิบัติของคณะกรรมการอาจารย์ที่ปรึกษา ประจำคณะ

1. ข้อปฏิบัติก่อนเปิดภาคต้น
 - 1.1 ร่วมกับฝ่ายวิชาการรวบรวมข้อมูล
ด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องแจ้งให้อาจารย์ที่ปรึกษาทราบเป็น
ประจำ

1.2 รวบรวมปัญหาและอุปสรรคของ ระบบอาจารย์ที่ปรึกษา

1.3 ร่วมกับฝ่ายวิชาการจัดประชุม
สัมมนาอาจารย์ที่ปรึกษาของคณะเพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษา
ได้ทราบหน้าที่บทบาทแนวทางปฏิบัติ ปัญหา อุปสรรค และ
เพื่อเพิ่มเทคนิคและทักษะในการให้คำปรึกษาแก่อาจารย์
ที่ปรึกษา

1.4 จัดให้นิสิต ชั้นปีที่ 1 พบอาจารย์ ที่ปรึกษาภายหลังการปฐมนิเทศนิสิตใหม่

2. ข้อปฏิบัติระหว่างภาคการศึกษา

2.1 ติดต่อประสานงานให้ความ
ร่วมมือ และให้ความช่วยเหลืออาจารย์ที่ปรึกษาในการ
แก้ปัญหาของนิสิต

2.2 ประเมินผลระบบอาจารย์ที่
ปรึกษาและการดำเนินงานอาจารย์ที่ปรึกษาทุกปี

2.3 นำผลจากการประเมินมาปรับปรุง
แก้ไขระบบอาจารย์ที่ปรึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.4 รายงานผลการประเมินผลต่อ
คณบดี

การจัดนิสิตและการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษา

1. คณะกรรมการอาจารย์ที่ปรึกษาประสานกับ
ภาควิชา จัดอาจารย์เป็นที่ปรึกษาดูแลนิสิตโดยมีอัตราส่วน
ประมาณ 1:25

2. ให้อาจารย์ที่ปรึกษารับผิดชอบนิสิตจนสำเร็จ
การศึกษา

การประเมินผลระบบอาจารย์ที่ปรึกษา

คณะกรรมการอาจารย์ที่ปรึกษาควรทำการ
ประเมินผลทั้งกระบวนการดำเนินงาน (Process evalu-
ation) และประเมินผลที่เกิดจากระบบอาจารย์ที่ปรึกษา
(product evaluation)

1. การประเมินกระบวนการ การประเมินการ
ดำเนินงานและการประสานงานนั้น ควรประเมินเป็นประจำ
ทุก ๆ สองหรือสามปี เพื่อให้ได้ข้อมูลมาปรับปรุงการ
ดำเนินงานและการประสานงานของระบบอาจารย์ที่ปรึกษา
อย่างสม่ำเสมอ

2. การประเมินผลที่เกิดจากระบบอาจารย์ที่ปรึกษา เป็นการประเมินความคิดเห็นของนิสิตต่อการให้การปรึกษาของอาจารย์ การประเมินผลในกรณีนี้ควรวางแผนการประเมินผลให้รอบคอบโดยการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตก่อนและหลังการใช้ระบบอาจารย์ที่ปรึกษา ช่วงเวลาของการประเมินในกรณีนี้ควรห่างกันประมาณสองปีการศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้นิสิตเห็นผลของการใช้ระบบอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างชัดเจน

สำหรับคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ดีและจรรยาบรรณของอาจารย์ที่ปรึกษามหาวิทยาลัยทักษิณได้กำหนดไว้ดังนี้

คุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ดี

1. มีมนุษยสัมพันธ์ดี
2. มีความรับผิดชอบดี
3. ใจกว้างและรับฟังความคิดเห็นของนิสิต
4. มีความรู้กว้างขวางและทันเหตุการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง
5. มีความจริงใจและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
6. มีเหตุผลและมีความสามารถในการแก้ปัญหา
7. มีความเมตตากรุณา
8. ไวต่อการรับรู้และเข้าใจสิ่งต่างๆ ได้รวดเร็ว
9. มีหลักจิตวิทยาในการให้การปรึกษาและมี

จรรยาบรรณ

10. มีความประพฤติเหมาะสมที่จะเป็นแบบอย่างที่ดีได้

11. รับผิดชอบและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นอย่างดี

จรรยาบรรณของอาจารย์ที่ปรึกษา

1. จะต้องรักษาความลับเกี่ยวกับข้อมูลที่เป็นเรื่องส่วนตัวของนิสิต กรณีที่จำเป็นต้องนำเรื่องปรึกษากับเพื่อนร่วมงานควรปกปิดหลักฐานการแสดงตัวของนิสิต

2. จะต้องพยายามช่วยเหลือนิสิตจนสุดความสามารถ หากนิสิตมีปัญหาเกินความสามารถที่จะช่วยได้ ควรส่งต่อให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน/สาขา เพื่อให้ความช่วยเหลือโดยถูกต้องรวดเร็ว

3. จะต้องคำนึงถึงสวัสดิภาพ ผลดี ผลเสียที่จะเกิดแก่นิสิตไม่กระทำการใดๆ ที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่นิสิตโดยไม่เป็นธรรม และไม่เพิกเฉยหรือบ่ายเบี่ยงในกรณีที่สามารช่วยเหลือนิสิตได้

4. จะต้องยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นิสิตทำให้เกิดศรัทธาเชื่อมั่นต่อนิสิต

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำเนาวิ ขจรศิลป์ (2534) ได้ทำการศึกษาระบบอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นการวิจัยต่อเนื่องระหว่างปี พ.ศ.2529-2533 โดยทำการวิจัยแบบสำรวจในโครงการที่ 1 ก่อน แล้วนำข้อมูลในด้านต่างๆ มาพัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการในโครงการที่ 2 โดยใช้เทคนิคการวิจัยเดลไฟ ส่วนโครงการที่ 3 เป็นการประเมินผลการทดลองใช้ระบบอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการที่ได้พัฒนาขึ้น โดยใช้เทคนิคการประเมินผลแบบจำลองชิป กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีสามกลุ่มคือ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในโครงการวิจัยที่ 1 เพื่อศึกษาโครงสร้างปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับระบบอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ การเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาและความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาต่อการให้การปรึกษาของอาจารย์ประกอบด้วยผู้บริหาร และอาจารย์ จำนวน 296 คน และนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 697 คน จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรและมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในปีการศึกษา 2529-2533 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multistage sampling) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในโครงการวิจัยที่ 2 ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 18 คน ซึ่งเป็นผู้พิจารณาแบบอาจารย์ที่ปรึกษา 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในโครงการวิจัยที่ 3 ประกอบด้วยคณะกรรมการอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ที่ปรึกษา จำนวน 63 คน และนิสิตนักศึกษาจำนวน 153 คน จากคณะอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในปีการ

ศึกษา 2531-2532 กลุ่มตัวอย่างนี้ได้มาโดยกลุ่มแบบง่าย (Simple random) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในโครงการที่ 1 และโครงการที่ 2 ได้แก่ แบบสอบถาม ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในโครงการที่ 3 ได้แก่ แบบตรวจสอบแบบสังเกต และแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป spss ในการคำนวณค่าร้อยละ (Percentage) ค่ามัธยฐาน (Median) ค่าอินเตอร์ควอลไทล์เรนจ์ (Inter quartile range) การทดสอบไคสแควร์ (Chi-square) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองตัวประกอบ (Two way analysis of variance)

ผลการวิจัยของโครงการที่ 1 มีดังต่อไปนี้

1. เกี่ยวกับโครงสร้างของระบบอาจารย์ที่ศึกษานั้น มหาวิทยาลัยทั้งสามแห่งไม่ได้แต่งตั้งคณะกรรมการอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อทำหน้าที่ประสานงาน และไม่ได้กำหนดจรรยาบรรณของอาจารย์ที่ปรึกษาไว้

2. ปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวกับระบบอาจารย์ที่ปรึกษาที่สำคัญคือการขาดนโยบายและวิธีการดำเนินงานเพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาเกิดขวัญกำลังใจในการทำงาน ขาดข้อมูลและเทคนิคในการให้คำปรึกษา

3. นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ไปพบอาจารย์ที่ปรึกษามากกว่าภาคการศึกษาละหนึ่งครั้ง อาจารย์ไม่ได้กำหนดตารางเวลาให้นิสิตนักศึกษาเข้าพบ

4. นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในทางที่ดีต่อการให้การปรึกษา คุณสมบัตินิสิตนักศึกษาและความสนใจต่อนิสิตนักศึกษาของอาจารย์

ผลการวิจัยของโครงการที่ 2 พบว่า ระบบอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบ 4 ประการ คือ

1. บุคลากรซึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร คณะกรรมการอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ

2. ระบบงานอาจารย์ที่ปรึกษา คือ การกำหนดหน้าที่และข้อปฏิบัติของบุคลากรทุกกลุ่มไว้อย่างชัดเจน

3. เครื่องมือสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาซึ่งประกอบด้วยเครื่องมือ และข้อมูลที่ใช้ในการให้การปรึกษา

4. เทคนิคการปรึกษา ซึ่งประกอบด้วยเทคนิคการสร้างสัมพันธภาพการให้คำแนะนำและการปรึกษา

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดมีความเห็นว่ารบบอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมในระดับ “เหมาะสมมาก” และ “เหมาะสมอย่างยิ่ง”

ผลการประเมินโครงการที่ 3 ซึ่งเป็นผลการประเมินการทดลองใช้ระบบอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการที่สร้างขึ้น พบว่า

1. มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการที่ดีและมีประสิทธิภาพ เพื่อลดปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวกับระบบอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

2. คณะอุตสาหกรรมเกษตร และคณะวิทยาศาสตร์ที่ทดลองใช้ระบบอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการมีความพร้อมทั้งทางด้านบุคลากรและเครื่องมือที่ใช้ในการให้การปรึกษา

3. การสัมมนาเชิงปฏิบัติการที่ทั้งสองคณะจัดขึ้นนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ทุกประการ

4. การดำเนินงานและการประสานงานตามระบบอาจารย์ที่ปรึกษาของทั้งสองคณะอยู่ในระดับ “มาก”

5. ภายหลังการทดลองใช้ระบบอาจารย์ที่ปรึกษาพบว่าปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวกับระบบอาจารย์ที่ปรึกษาลดลงจากระดับ “มีบ้าง” และ “มีมาก” เป็นระบบ “ไม่มีปัญหา”

6. นิสิตนักศึกษาส่วนมากมีความคิดเห็นที่ดีต่อการให้การปรึกษาของอาจารย์

เชลตัน (Shelton, 1972) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการให้คำแนะนำด้านวิชาการจากอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ (Faculty Adviser) กับผู้ให้คำปรึกษา (Professional Counselor) โดยศึกษากับนักศึกษาปัจจุบันและนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วจากวิทยาลัยชุมชน 3 แห่งพบว่า

1. ผู้ให้คำปรึกษาให้ความสนใจแก่นักศึกษามากกว่า อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ผู้ให้คำปรึกษาได้รับการยอมรับจากนักศึกษาสูงกว่าอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ผู้ให้คำปรึกษามีความจริงใจกับนักศึกษามากกว่าอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ผู้ให้ปรึกษามีความรู้ในด้านวิชาการและด้านอาชีพมากกว่า แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. ผู้ให้คำปรึกษาเป็นผู้ที่นักศึกษาสามารถเข้าพบได้สะดวกมากกว่าอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

6. ผู้ให้คำปรึกษาเป็นผู้ที่ทราบถึงความต้องการคำแนะนำของนักศึกษาได้ตรงจุด และได้ผลมากกว่าอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เบรดี (Brady, 1978) ได้ทำการวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างจุดมุ่งหมายของระบบอาจารย์ที่ปรึกษากับความต้องการของนิสิตระดับปริญญาตรีในการขอคำแนะนำ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนิสิตระดับปริญญาตรีที่ยังไม่ได้เลือกวิชาเอก และอาจารย์ที่ปรึกษาในมหาวิทยาลัยแมสซาชูเซตส์ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของระบบอาจารย์ที่ปรึกษา และความต้องการของนิสิตระดับปริญญาตรีต่อบริการให้คำแนะนำทางวิชาการ ผลปรากฏว่า นิสิตต้องการให้อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นศูนย์กลางตอบข้อมูลในเรื่องต่างๆ ตามต้องการ และรู้แหล่งต่างๆ ที่สามารถได้ติดต่อจนประสบความสำเร็จ นิสิตต้องการข้อมูลโดยตรงจากอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาจะต้องเป็นบุคคลที่ไว้วางใจได้ในการเปิดเผยความลับส่วนตัว นอกจากนี้จุดมุ่งหมายของระบบอาจารย์ที่ปรึกษาสอดคล้องกับความต้องการของนิสิต 75 เปอร์เซ็นต์ ผลการเปรียบเทียบในเรื่องการเข้าถึงนิสิต การติดต่อหน้าที่ทางวิชาการ หน้าที่ทั่วไป หน้าที่เกี่ยวกับอาชีพข้อมูลทางวิชาการ ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลทางอาชีพ และเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล นิสิตประเมินค่าสูงกว่าอาจารย์ที่ปรึกษา

ส่วนเรื่องการสื่อสารและสิ่งแวดล้อม นิสิตประเมินค่าต่ำกว่าอาจารย์ที่ปรึกษา

สติคเคิล (Stickle, 1982) ได้ศึกษาความเข้าใจของอาจารย์และนักศึกษาต่อประโยชน์ของระบบอาจารย์ที่ปรึกษาในวิทยาลัยศิลปศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาปีที่ 4 จำนวน 183 คน และอาจารย์ที่ปรึกษาจำนวน 37 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ผลการศึกษาพบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษามีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงและตามคาดหวัง 4 ด้าน คือ การช่วยเหลือด้านการวางแผนอาชีพ การพิจารณาวางแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน การช่วยเหลือปัญหาด้านวิชาการ และการช่วยเหลือด้านปัญหาส่วนตัว สำหรับปัญหาด้านการวางแผนการเรียน อาจารย์ที่ปรึกษามีความเห็นว่ระบบอาจารย์ที่ปรึกษาสามารถช่วยนักศึกษาได้มากกว่าความคิดเห็นของนักศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการนิสิตระดับปริญญาตรี นิสิตภาคปกติและนิสิตภาคสมทบระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยทักษิณ ปีการศึกษา 2540 จำนวน 3,326 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการนิสิตระดับปริญญาตรี ประจำปีการศึกษา 2540 นิสิตระดับปริญญาตรี ภาคปกติและภาคสมทบที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 คณะวิทยาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์และคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ปีการศึกษา 2540 จำนวน 832 คน

การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากอาจารย์ที่ปรึกษาแต่ละคณะ นิสิตแต่ละชั้นปีและแต่ละคณะ ร้อยละ 25 ของจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยได้จำนวนแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมา 626 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 18.82

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบและข้อมูลทั่วไป แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า และแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อสอบถามรูปแบบ บทบาท และหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยทักษิณ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อหาค่าสถิติต่อไปนี้

3.1 หาค่าความถี่เกี่ยวกับรายการข้อคำถามของแบบสอบถามตอนที่ 1 เพื่อคำนวณหาค่าร้อยละ

3.2 ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.3 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้การทดสอบค่าที

3.4 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้การทดสอบค่าเอฟ

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ จำนวนทั้งสิ้น 626 คน ประกอบด้วยอาจารย์ที่ปรึกษา จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 5.6 นิสิตจำนวน 591 คน คิดเป็นร้อยละ 94.4 สำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาสังกัดคณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 51.4 คณะวิทยาศาสตร์ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 25.7 และคณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 22.9 ส่วนนิสิตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 219 คน คิดเป็นร้อยละ 37.1 คณะวิทยาศาสตร์ จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 16.2 และคณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 276 คน คิดเป็นร้อยละ 46.7 สำหรับประเภทของนิสิต แบ่งเป็นนิสิตภาคปกติ จำนวน 419 คน คิดเป็นร้อยละ 70.9 และนิสิตภาคสมทบ จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 29.1 ส่วนระดับชั้นปี จากกลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 จำนวน

167 คน คิดเป็นร้อยละ 28.3 ชั้นปีที่ 2 จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 16.2 ชั้นปีที่ 3 จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 26.2 และชั้นปีที่ 4 จำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 29.3

เกี่ยวกับประสบการณ์ในการทำหน้าที่และเคยทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 57.1 รองลงมา ระหว่าง 1-3 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.0 ส่วนที่มีประสบการณ์ ระหว่าง 4-6 ปี และน้อยกว่า 1 ปี มีเพียงร้อยละ 5.7 สำหรับประสบการณ์ในการสอนของอาจารย์ที่ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 74.3 ส่วนที่มีประสบการณ์ในการสอนระหว่าง 7-10 ปี มีเพียงร้อยละ 2.9

2. รูปแบบการจัดระบบอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการในมหาวิทยาลัยทักษิณ ปรากฏผลดังนี้

2.1 อาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่เป็นที่ปรึกษาของนิสิตที่สังกัดภาควิชาและคณะเดียวกับอาจารย์ที่ปรึกษาและมีส่วนหนึ่งเป็นที่ปรึกษาของนิสิตที่สังกัดต่างภาควิชากับอาจารย์ แต่อยู่ในคณะเดียวกัน

2.2 อาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่ไม่มีการกำหนดเวลาสำหรับให้นิสิตในที่ปรึกษาเข้าพบ แต่มีบางส่วนมีการกำหนดไว้สำหรับมีตารางกำหนดไว้เป็นบางครั้งมีน้อยมาก เพียงร้อยละ 2.9

2.3 อาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่ไม่มีการสอนไว้ที่ห้องทำงาน เพื่อให้ให้นิสิตได้ทราบ แต่มีบางส่วนที่ติดตารางสอนไว้ คือมีร้อยละ 48.6

2.4 อาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่ไม่มีตารางเรียนรวมของนิสิตในที่ปรึกษา แต่มีบางส่วนที่มีตารางเรียนรวม คือมีร้อยละ 31.4

2.5 อาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่จะมีนิสิตในที่ปรึกษาอยู่ในความดูแล 21-30 คน ส่วนอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีนิสิตอยู่ในความดูแลน้อยคือ 1-10 คน มีเพียงร้อยละ 8.6

2.6 อาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่เคยสอนหรือกำลังสอนนิสิตในที่ปรึกษา ส่วนอาจารย์ที่ไม่ได้สอนนิสิตในที่ปรึกษามีน้อยเพียงร้อยละ 11.4

2.7 อาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่เป็นที่ปรึกษานิสิตมากกว่า 1 ชั้นปี ส่วนเป็นที่ปรึกษาของนิสิตค้างจบมีเพียงร้อยละ 2.9

3. บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการปรากฏผลดังนี้

3.1 อาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่พบนิสิตในความดูแลเป็นกลุ่มประมาณภาคเรียนละครั้ง ส่วนที่ไม่เคยพบเลย มีเพียงร้อยละ 2.9

3.2 ในทัศนะของอาจารย์ที่ปรึกษาการมาพบอาจารย์ที่ปรึกษาของนิสิตด้วยเหตุผลหลักเพื่อให้ลงนามในการลงทะเบียนเรียนหรือเพิ่ม-ถอนวิชา ส่วนมาพบเมื่อมีปัญหาเรื่องเงินมีส่วนน้อย เพียงร้อยละ 5.7

3.3 ในทัศนะของนิสิตการมาพบอาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่ เพื่อต้องการให้อาจารย์เซ็นชื่ออนุญาตให้ลงทะเบียนเรียนหรือเพิ่ม-ถอนวิชาเรียนหรือขอให้มหาวิทยาลัยออกหนังสือรับรองต่างๆ ให้ ส่วนมาพบเมื่อมีปัญหากับข้อใจหรือปัญหาส่วนตัวอื่น ๆ มีเพียงร้อยละ 16.4

3.4 นิสิตส่วนใหญ่จะปรึกษาเพื่อนเป็นคนแรกเมื่อประสบปัญหาด้านการเรียน ส่วนที่ไม่ปรึกษาใครเลย มีเพียงร้อยละ 2.0

3.5 นิสิตส่วนใหญ่จะปรึกษาเพื่อนเป็นคนแรกเมื่อประสบปัญหาเรื่องส่วนตัวอื่น ๆ ส่วนปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษามีน้อยมาก เพียงร้อยละ 0.5

4. เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา

4.1 อาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่ไม่แน่ใจว่าผู้บริหารในคณะได้นำภาระหน้าที่การเป็นอาจารย์ที่ปรึกษามาพิจารณาความดีความชอบประจำปี และคิดว่าไม่นำมาพิจารณาเลย มีร้อยละ 45.7

4.2 อาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าร่วมประชุม อบรม และสัมมนาอาจารย์ที่ปรึกษาส่วนที่เคยเข้าร่วมมีส่วนน้อย เพียงร้อยละ 22.9

4.3 อาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่มีเอกสาร คู่มือสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษา ส่วนที่ไม่มี มีเพียงร้อยละ 20.00

4.4 อาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่ไม่มีการประเมินผลงานประจำปี ส่วนที่มีการประเมิน มีเพียงร้อยละ 5.7

5. การจำแนกระดับความเป็นจริงและระดับความคาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา จำนวน 25 ข้อปรากฏผล ดังนี้

5.1 อาจารย์ที่ปรึกษาได้ตอบความเป็นจริงในระดับมากที่สุด สูงสุด จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ความพยายามสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับนิสิต การติดตามสอนไว้ที่ห้องทำงานเพื่อให้ได้ทราบ การเก็บรักษาความลับของนิสิต การให้ความยุติธรรมแก่นิสิตในที่ปรึกษาทุกคน การพยายามทำความเข้าใจและไม่ใช้อารมณ์กับนิสิตและได้ตอบความเป็นจริงในระดับน้อยที่สุด สูงสุด จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ การกำหนดตารางวัน เวลาเพื่อให้นิสิตเข้าพบไว้ชัดเจนและการติดต่อกับผู้ปกครองนิสิต

5.2 อาจารย์ที่ปรึกษาได้ตอบความคาดหวังในระดับมากที่สุด สูงสุด จำนวน 12 ข้อ ได้แก่ การอุทิศเวลาในการพบปะพูดคุยเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ ที่นิสิตประสบ ความพยายามสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับนิสิต การให้ความดูแลเอาใจใส่กับนิสิตในที่ปรึกษาอย่างสม่ำเสมอ การให้ความอบอุ่นและเป็นกันเองแก่นิสิตอย่างเท่าเทียมกัน การเก็บรักษาความลับของนิสิตได้ดี การติดตามนิสิตที่มีปัญหาเพื่อให้ความช่วยเหลือ ให้ความยุติธรรมแก่นิสิตในที่ปรึกษาทุกคน พยายามทำความเข้าใจและไม่ใช้อารมณ์กับนิสิต เป็นที่พึ่งแก่นิสิตได้เมื่อนิสิตมีปัญหาทั้งด้านส่วนตัวและวิชาการ การให้ความรู้ความเข้าใจในการเพิ่ม-ถอน วิชาเรียน การให้คำแนะนำปรึกษาเมื่อนิสิตมีปัญหาด้านการเรียนการให้คำแนะนำในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ในมหาวิทยาลัย ส่วนการตอบความคาดหวังในระดับน้อยที่สุด สูงสุดไม่มีข้อใดปรากฏ

6. การจำแนกระดับความเป็นจริงและระดับความคาดหวังของนิสิตเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ จำนวน 25 ข้อ ปรากฏผลดังนี้

6.1 การตอบความเป็นจริงในระดับมากที่สุด สูงสุดของนิสิตไม่มีข้อใดปรากฏ ส่วนการตอบความเป็นจริงในระดับน้อยที่สุด สูงสุด จำนวน 1 ข้อ ได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษาได้มีการติดต่อกับผู้ปกครองนิสิตเป็นครั้งคราว

6.2 นิสิตได้ตอบความคาดหวังในระดับมากที่สุด สูงสุด จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษาพยายามสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับนิสิต อาจารย์ที่ปรึกษาให้ความอบอุ่นและเป็นกันเองแก่นิสิต อาจารย์ที่ปรึกษาเก็บรักษาความลับของนิสิตได้ดี อาจารย์ที่ปรึกษาให้ความยุติธรรมแก่นิสิตในที่ปรึกษาทุกคน อาจารย์ที่ปรึกษาพยายามทำความเข้าใจและไม่ใช้อารมณ์กับนิสิต อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำปรึกษา เมื่อนิสิตมีปัญหาด้านการเรียน ส่วนการตอบความคาดหวังในระดับน้อยที่สุด สูงสุดไม่มีข้อใดปรากฏ

7. การศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของบทบาทหน้าที่ที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทหน้าที่ที่คาดหวัง ตามทัศนะของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ จำแนกตามเพศ คณะ ประสบการณ์ในการสอน ระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา ปรากฏผลดังนี้

7.1 อาจารย์ที่ปรึกษามีความคาดหวังในการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา สูงกว่าการปฏิบัติจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

7.2 อาจารย์ที่ปรึกษาเพศชายและเพศหญิง มีความคาดหวังในการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาสูงกว่าการปฏิบัติจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

7.3 อาจารย์ที่ปรึกษาคณะมนุษย-ศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์ มีความคาดหวังในการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาสูงกว่าการปฏิบัติจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

7.4 อาจารย์ที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอน 10 ปีลงมา และที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีความคาดหวังในการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาสูงกว่าการปฏิบัติจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

7.5 อาจารย์ที่ปรึกษาที่ทำหน้าที่และเคยทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา 10 ปีลงมา และทำหน้าที่มากกว่า 10 ปี มีความคาดหวังในการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาสูงกว่าการปฏิบัติจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

8. การศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของบทบาทหน้าที่ที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทหน้าที่ที่คาดหวัง ตามทัศนะของนิสิต จำแนกตามเพศ ชั้นปี คณะ และประเภทของนิสิต ปรากฏผลดังนี้

8.1 นิสิตมีความคาดหวังในการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาสูงกว่าการปฏิบัติจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

8.2 นิสิตเพศชายและเพศหญิงมีความคาดหวังในการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาสูงกว่าการปฏิบัติจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

8.3 นิสิตชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 มีความคาดหวังในการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาสูงกว่าการปฏิบัติจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

8.4 นิสิตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์ มีความคาดหวังในการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาสูงกว่าการปฏิบัติจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

8.5 นิสิตภาคปกติและภาคสมทบ มีความคาดหวังในการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาสูงกว่าการปฏิบัติจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

9. การศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของบทบาทหน้าที่ที่ปฏิบัติจริง และบทบาทหน้าที่ที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษา ตามทัศนะของอาจารย์ที่ปรึกษา จำแนกตามเพศ คณะ ประสบการณ์ในการสอน และระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา ปรากฏผลดังนี้

9.1 อาจารย์ที่ปรึกษาเพศชายและเพศหญิงมีทักษะตอบบทบาทหน้าที่ที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

9.2 อาจารย์ที่ปรึกษาเพศชายและเพศหญิงมีทักษะตอบบทบาทหน้าที่ที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

9.3 อาจารย์ที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอน 10 ปีลงมา และมีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปี มีทักษะตอบบทบาทหน้าที่ที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

9.4 อาจารย์ที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอน 10 ปีลงมา และมีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปี มีทักษะตอบบทบาทหน้าที่ที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

9.5 อาจารย์ที่ปรึกษาที่ทำหน้าที่และเคยทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา 10 ปีลงมา และมากกว่า 10 ปี มีทักษะตอบบทบาทหน้าที่ที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

9.6 อาจารย์ที่ปรึกษาที่ทำหน้าที่และเคยทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา 10 ปีลงมา และมากกว่า 10 ปี มีทักษะตอบบทบาทหน้าที่ที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

9.7 อาจารย์ที่ปรึกษาดังคณะมีทักษะตอบบทบาทหน้าที่ที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

9.8 อาจารย์ที่ปรึกษาดังคณะมีทักษะตอบบทบาทหน้าที่ที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

10. การศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของบทบาทหน้าที่ที่ปฏิบัติจริงและบทบาทหน้าที่ที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษา จำแนกตามเพศ ประเทคนิสิต ชั้นปีและคณะ ปรากฏผลดังนี้

10.1 นิสิตเพศชายและเพศหญิงมีทักษะตอบบทบาทหน้าที่ที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

10.2 นิสิตเพศชายและเพศหญิงมีทักษะตอบบทบาทหน้าที่ที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

10.3 นิสิตภาคปกติและภาคสมทบมีทักษะตอบบทบาทหน้าที่ที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

10.4 นิสิตภาคปกติและภาคสมทบมีทักษะตอบบทบาทหน้าที่ที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

10.5 นิสิตต่างชั้นปีมีทักษะตอบบทบาทหน้าที่ที่เป็นจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และผลการทดสอบเป็นรายคู่ระหว่าง นิสิตทั้ง 4 ชั้นปี พบว่านิสิตชั้นปีที่ 4 มีทักษะตอบบทบาทหน้าที่ที่เป็นจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกับนิสิตชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

10.6 นิสิตต่างชั้นปีมีทักษะตอบบทบาทหน้าที่ที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และผลการทดสอบเป็นรายคู่ระหว่าง นิสิตทั้ง 4 ชั้นปี พบว่านิสิตชั้นปีที่ 4 มีทักษะตอบบทบาทหน้าที่ที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกับนิสิตชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

10.7 นิสิตต่างคณะ มีทักษะตอบบทบาทหน้าที่ที่เป็นจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และผลการทดสอบเป็นรายคู่ระหว่าง นิสิตทั้ง 3 คณะ พบว่านิสิตคณะศึกษาศาสตร์มีทักษะตอบบทบาทหน้าที่ที่เป็นจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกับนิสิตคณะวิทยาศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

10.8 นิสิตต่างคณะ มีทักษะตอบบทบาทหน้าที่ที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

11. การศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของบทบาทหน้าที่ที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทหน้าที่ที่คาดหวังตามทัศนะของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการและนิสิต จำแนกตามเพศ คณะ และสถานภาพ ปรากฏผลดังนี้

11.1 อาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิต มีความคาดหวังในการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาสูงกว่าการปฏิบัติจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

11.2 อาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิต เพศชายและเพศหญิงมีความคาดหวังในการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาสูงกว่าการปฏิบัติจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

11.3 อาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และคณะศึกษาศาสตร์ มีความคาดหวังในการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาสูงกว่าการปฏิบัติจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

12. การศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของบทบาทหน้าที่ที่ปฏิบัติจริง และบทบาทหน้าที่ที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษา ตามทัศนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิต จำแนกตามเพศ สถานภาพ และคณะ ปรากฏผลดังนี้

12.1 อาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตเพศชาย และอาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตเพศหญิง มีทัศนะต่อบทบาทหน้าที่ที่เป็นจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

12.2 อาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตเพศชาย และอาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตเพศหญิง มีทัศนะต่อบทบาทหน้าที่ที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

12.3 อาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิต มีทัศนะต่อบทบาทหน้าที่ที่เป็นจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

12.4 อาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิต มีทัศนะต่อบทบาทหน้าที่ที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

12.5 อาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตต่างคณะ มีทัศนะต่อบทบาทหน้าที่ที่เป็นจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และผลการทดสอบเป็นรายคู่ระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตทั้ง 3 คณะ พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มีทัศนะต่อบทบาทหน้าที่ที่เป็นจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกับอาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตคณะวิทยาศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

12.6 อาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตต่างคณะ มีทัศนะต่อบทบาทหน้าที่ที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

1. รูปแบบการจัดระบบอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการในมหาวิทยาลัยทักษิณ เป็นรูปแบบการรับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาจำนวนหนึ่ง ส่วนใหญ่จะมีนิสิตอยู่ในความดูแล 21-30 คน แล้ว คิดตามดูแลนิสิตเหล่านั้นไปจนกว่าจะจบการศึกษา โดยที่แต่ละคณะจะเป็นผู้แต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาเอง จึงทำให้อาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่เป็นที่ปรึกษาของนิสิตที่สังกัดภาควิชาและคณะเดียวกับอาจารย์ที่ปรึกษา ยกเว้นนิสิตหลักสูตร กศ.บ. วิชาเอกที่คณะอื่นเปิดสอนนอกจากคณะศึกษาศาสตร์ จะมีอาจารย์ที่ปรึกษาสังกัดคณะนั้นเป็นที่ปรึกษาของนิสิตหลักสูตร กศ.บ.ด้วย เกี่ยวกับจำนวนนิสิตในความดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษากลุ่มละ 21-30 คน เป็นส่วนใหญ่ ทำให้การดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษาไม่ทั่วถึง ซึ่ง สำเนา ขจรศิลป์ (2534) เสนอว่า ไม่ควรเกินกลุ่มละ 21 คน

2. บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ อาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่พบนิสิตในความดูแลเป็นกลุ่มประมาณภาคเรียนละครั้ง ด้วยเหตุผลหลักเพื่อลงนามในการลงทะเบียนเรียน หรือเพิ่ม ถอน วิชา และการออกหนังสือรับรองต่างๆ ให้ ส่วนการพบอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นรายบุคคล เพื่อปรึกษาปัญหาทางการเรียนและปัญหาส่วนตัวอื่นๆ ก่อนข้างน้อยมาก ส่วนใหญ่นิสิตจะปรึกษาเพื่อนมากกว่าอาจารย์ที่ปรึกษา ทั้งนี้ เพราะเวลานิสิต

ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงวัยรุ่น เพื่อนจึงมีอิทธิพลมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ รัชนี คีฬพันธ์และคณะ (2527) ที่พบว่า การเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่ทุกชั้นปีจะเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา 1 หรือ 2 ครั้งในแต่ละภาคการศึกษา ส่วนเหตุผลในการเข้าพบก็เพื่อเซ็นชื่อในการลงทะเบียนเรียน และในกรณีที่มีปัญหาทางด้านการเรียน ผู้ที่นักศึกษาปรึกษาก็คือเพื่อนมากกว่าอาจารย์ที่ปรึกษา

3. เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาไม่แน่ใจว่าผู้บริหารในคณะได้นำภาระหน้าที่การเป็นอาจารย์ที่ปรึกษามาพิจารณาความคิดเห็นความชอบประจำปี และอาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าร่วมประชุม อบรม และสัมมนาอาจารย์ที่ปรึกษา สำหรับการประเมินผลงานประจำปีในการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา ส่วนใหญ่ไม่ได้มีการประเมิน ทั้งนี้ เพราะที่ผ่านมามหาวิทยาลัยทักษิณยังไม่มีการประกาศใช้เกณฑ์การประเมินพิจารณาความคิดเห็นความชอบประจำปีของบุคลากรอย่างเป็นทางการขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บังคับบัญชา สำหรับการเข้าร่วมประชุม อบรม และสัมมนาทางมหาวิทยาลัยได้จัดโครงการสัมมนาอาจารย์ที่ปรึกษาขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2540 ซึ่งมีอาจารย์ที่ปรึกษาเข้าร่วมประมาณ 50% ทั้งนี้มีสาเหตุมาจากช่วงระยะเวลาจัดและสถานที่จัดไม่เหมาะสม

4. อาจารย์ที่ปรึกษาได้ตอบระดับความเป็นจริงต่อการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษามากที่สุด ได้แก่ ความพยายามสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับนิสิต การติดตารางสอนไว้ที่ห้องทำงานเพื่อให้นิสิตทราบ การเก็บรักษาความลับของนิสิต การให้ความยุติธรรมแก่นิสิตในที่ปรึกษาทุกคน และการพยายามทำความเข้าใจและไม่ใช้อารมณ์กับนิสิต ส่วนระดับความคาดหวังที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาได้ตอบระดับความคาดหวังมากที่สุดหลายประการ ได้แก่ การอุทิศเวลาในการพบปะพูดคุยเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ ที่นิสิตประสบ ความพยายามสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับนิสิต การให้ความดูแลเอาใจใส่แก่นิสิตในที่ปรึกษาอย่างสม่ำเสมอ

การให้ความอบอุ่นและเป็นกันเองแก่นิสิตอย่างเท่าเทียมกัน เป็นต้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าอาจารย์ที่ปรึกษามีเวลาให้แก่นิสิตน้อยหรือนิสิตไม่เห็นความสำคัญในการขอรับความช่วยเหลือจากอาจารย์ที่ปรึกษา ในขณะเดียวกันอาจารย์ที่ปรึกษาก็มีความตระหนักต่อบทบาทหน้าที่ของตนเอง จึงมีความคาดหวังในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองมากที่สุดหลายประการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ภักตรา จันทปัญญาศิลป์ (2519) ที่พบว่าอาจารย์ที่ปรึกษาคิดว่าตนควรให้ความช่วยเหลือแนะนำนิสิตในด้านการเรียนให้มากขึ้น และอุทิศตนให้กับการปฏิบัติงานให้คำปรึกษามากขึ้นเช่นเดียวกัน

5. การตอบความเป็นจริงในระดับมากที่สุดของนิสิตต่อการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาไม่มีข้อใดปรากฏ ส่วนระดับความคาดหวังนิสิตได้ตอบระดับมากที่สุดหลายประการ ได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษาพยายามสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับนิสิต อาจารย์ที่ปรึกษาให้ความอบอุ่นและเป็นกันเองแก่นิสิต อาจารย์ที่ปรึกษาเก็บความลับของนิสิตได้ดี อาจารย์ที่ปรึกษาให้ความยุติธรรมแก่นิสิตในที่ปรึกษาทุกคน อาจารย์ที่ปรึกษาพยายามทำความเข้าใจและไม่ใช้อารมณ์กับนิสิต และอาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำปรึกษาเมื่อนิสิตมีปัญหาด้านการเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านิสิตประเมินว่าอาจารย์ที่ปรึกษายังไม่ทุ่มเทต่อการปฏิบัติหน้าที่ให้ความช่วยเหลือนิสิตอย่างแท้จริง ในขณะเดียวกันก็มีความปรารถนาที่จะได้ใกล้ชิด ได้รับความอบอุ่นและได้รับความช่วยเหลือด้านต่างๆ โดยเฉพาะด้านการเรียนจากอาจารย์ที่ปรึกษา เพราะมั่นใจว่าอาจารย์ที่ปรึกษามีความสามารถที่จะช่วยเหลือได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Brady (1978)

6. อาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีเพศคณะที่สังกัด ประสบการณ์ในการสอนและประสบการณ์ในการทำหน้าที่และเคยทำหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาดังกัน มีความคาดหวังในการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาสูงกว่าการปฏิบัติจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าอาจารย์ที่ปรึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในปัจจุบันยังไม่พึงพอใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองในปัจจุบันและ

ปรารถนาที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้ดีขึ้นกว่าเดิม ซึ่งเป็นโอกาสที่ทางมหาวิทยาลัยโดยฝ่ายวิชาการและคณะต่างๆ ควรให้ความสนใจ และเห็นความสำคัญของระบบอาจารย์ที่ปรึกษา มากขึ้นกว่าเดิม เพราะอาจารย์ที่ปรึกษาเองก็พร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตนเองให้ดีขึ้นกว่าเดิม

7. นิสิตที่มีเพศ ชั้นปี คณะ และประเภทของ นิสิตต่างกัน มีความคาดหวังในการปฏิบัติหน้าที่ของ อาจารย์ที่ปรึกษาสูงกว่าการปฏิบัติจริงอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตยังไม่ได้รับการดูแลจาก อาจารย์ที่ปรึกษาที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันดีเท่าที่ควร และ อาจเป็นเพราะว่านิสิตยังพึงพอใจในคุณลักษณะของอาจารย์ ที่ปรึกษาของตนเอง จากผลการศึกษาของ สุพัทธา เพชรมุณี (2518) พบว่านิสิตส่วนใหญ่ ต้องการมีโอกาส เลือกอาจารย์ที่ปรึกษาตามใจสมัคร เพื่อให้ได้อาจารย์ ที่ปรึกษาตรงคุณลักษณะที่ตนต้องการ

8. อาจารย์ที่ปรึกษาที่มีเพศ ประสบการณ์ใน การสอน ประสบการณ์การทำหน้าที่และเคยทำหน้าที่ อาจารย์ที่ปรึกษาและสังกัดคณะต่างกัน มีทัศนคติต่อ บทบาทหน้าที่ที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาไม่แตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาจารย์ ที่ปรึกษาได้ปฏิบัติหน้าที่ภายใต้รูปแบบเดียวกัน

9. อาจารย์ที่ปรึกษาที่มีเพศ ประสบการณ์ใน การสอน ประสบการณ์ในการทำหน้าที่และเคยทำหน้าที่ อาจารย์ที่ปรึกษาและสังกัดคณะต่างกัน มีทัศนคติต่อบทบาท หน้าที่ที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ปรีชา บุญอมรัตน์ (2525) พบว่าอาจารย์ที่ปรึกษามีทัศนคติต่อบทบาทหน้าที่ที่คาดหวัง เกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือนิสิตด้านการเรียน ด้าน ส่วนตัวและการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษา ไม่แตกต่างกัน

10. นิสิตเพศชายและเพศหญิง มีทัศนคติต่อ บทบาทหน้าที่ที่ปฏิบัติจริงและบทบาทหน้าที่ที่คาดหวัง ของอาจารย์ที่ปรึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านิสิตทั้ง 2 เพศได้รับการ ปฏิบัติจากอาจารย์ที่ปรึกษาไม่แตกต่างกัน

11. นิสิตภาคปกติและนิสิตภาคสมทบ มีทัศนะ ต่อบทบาทหน้าที่ที่ปฏิบัติจริงและบทบาทหน้าที่ที่คาดหวัง ของอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านิสิตภาคปกติมีเวลาใกล้ชิดกับ อาจารย์ที่ปรึกษามากกว่านิสิตภาคสมทบ ซึ่งนิสิตภาค สมทบจะเริ่มเรียนเวลา 17.00 น. และเลิกเรียนเวลา 20.30 น. ซึ่งช่วงเวลาดังกล่าวอาจารย์ที่ปรึกษาอาจ ไม่อยู่ปฏิบัติหน้าที่หรืออาจมีชั่วโมงสอนทำให้นิสิตมี โอกาสที่จะพบปะได้น้อย

12. นิสิตต่างชั้นปี มีทัศนคติต่อบทบาทหน้าที่ ที่เป็นจริงและบทบาทหน้าที่ที่คาดหวังของอาจารย์ ที่ปรึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่นิสิต ชั้นปีที่ 4 มีทัศนคติแตกต่างจากนิสิตชั้นปีที่ 1 อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ ส่วนชั้นปีอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่านิสิตชั้นปีที่ 4 เป็นนิสิตชั้นปีสุดท้ายที่ กำลังจะสำเร็จการศึกษา มีความรู้ดีกว่าตนเองเป็นผู้ใหญ่ และมีความรับผิดชอบต่อตัวเองได้มาก จึงไม่จำเป็นต้อง พึ่งพาอาจารย์ที่ปรึกษามากนัก ซึ่งต่างจากนิสิตชั้นปีที่ 1

13. นิสิตต่างคณะมีทัศนคติต่อบทบาทหน้าที่ที่ เป็นจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ โดยที่นิสิตคณะศึกษาศาสตร์มีทัศนคติต่อ บทบาทหน้าที่ที่เป็นจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกับ นิสิตคณะวิทยาศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วน คณะอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าจำนวน นิสิตในที่ปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาทั้ง 2 คณะ แตกต่าง กันมาก ซึ่งคณะศึกษาศาสตร์ส่วนใหญ่จะดูแลนิสิตใน ที่ปรึกษากลุ่มละประมาณ 30-40 คน ทำให้ความสัมพันธ์ กับนิสิตอาจไม่ทั่วถึง ส่วนคณะที่มีต่อบทบาทหน้าที่ ที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาจากนิสิตที่มีคณะต่างกัน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็น เพราะว่านิสิตถึงแม้จะศึกษาอยู่ในคณะต่างกันแต่อาจ ประสบปัญหาทางด้านการเรียน ด้านส่วนตัวและการ ปรับตัวเหมือนกัน เนื่องจากการศึกษาในระดับ เดียวกันและมีวิถีภาวะใกล้เคียงกัน จึงต้องการได้รับความดูแลช่วยเหลือจากอาจารย์ที่ปรึกษาเหมือนกัน

14. อาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตเพศชายและเพศหญิง อาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และคณะศึกษาศาสตร์ มีความคาดหวังในการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาสูงกว่าการปฏิบัติจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าอาจารย์และนิสิตมีความเห็นร่วมกันว่าบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันยังไม่เหมาะสม จึงมีความคาดหวังอยากให้ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ภักตรา จันทปัญญาศิลป์ (2519) พบว่าการปฏิบัติงาน ของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการยังไม่สนองความต้องการของนิสิต กล่าวคือ นิสิตนักศึกษาต้องการที่จะได้รับความช่วยเหลือแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการมากกว่าที่เป็นอยู่ทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการเรียน ความคิดเห็นนี้สอดคล้องกับความคิดเห็นอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการที่ว่า ตนควรได้รับความช่วยเหลือแนะนำนิสิตในด้านการเรียนมากขึ้น และอุทิศตนให้กับการปฏิบัติงานให้คำปรึกษามากขึ้นเช่นเดียวกัน

15. อาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิต มีทัศนคติต่อบทบาทหน้าที่ที่เป็นจริงและบทบาทหน้าที่ที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็นเพราะว่าอาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตประเมินการแสดงบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาดังกัน เช่น อาจารย์ที่ปรึกษาอาจมองว่านิสิตเป็นผู้ใหญ่แล้ว ปัญหาบางอย่างน่าจะแก้ไขได้ด้วยตัวเองได้ แต่นิสิตอาจมองว่า อาจารย์ที่ปรึกษาน่าจะช่วยเหลือเขาได้ หรือนิสิตไปหาอาจารย์ที่ห้องพักไม่พบเพราะอาจารย์ติดสอนหรือมีภาระการประชุม แต่นิสิตอาจมองว่าอาจารย์ไม่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งส่วนใหญ่นิสิตมักจะพูดเสมอว่า ไปหาอาจารย์หลายครั้งแต่ไม่พบ

16. อาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตเพศชาย และอาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตเพศหญิง มีทัศนคติต่อบทบาทหน้าที่ที่เป็นจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนอาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตเพศชาย และอาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตเพศหญิงมีทัศนคติต่อ

บทบาทหน้าที่ที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าอาจารย์ที่ปรึกษาให้ความช่วยเหลือนิสิตโดยไม่คำนึงถึงเพศของผู้รับบริการ จึงทำให้มีทัศนคติต่อบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาไม่แตกต่างกัน ส่วนความคาดหวังนั้น ทั้ง 2 เพศมีความคาดหวังต่อบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในชีวิตจริงเพศหญิงค่อนข้างมีความคาดหวังในสิ่งต่างๆ สูงกว่าเพศชาย และมีอุดมคติในชีวิตสูงกว่าเพศชาย

17. อาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตต่างคณะ มีทัศนคติต่อบทบาทหน้าที่ที่เป็นจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และผลการทดสอบเป็นรายคู่ระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตทั้ง 3 คณะ พบว่าอาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มีทัศนคติต่อบทบาทหน้าที่ที่เป็นจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกันกับอาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตคณะวิทยาศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าจำนวนนิสิตในที่ปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาทั้ง 2 คณะต่างกัน โดยที่คณะศึกษาศาสตร์ส่วนใหญ่จะดูแลนิสิตกลุ่มประมาณ 30-40 คน ทำให้ความสัมพันธ์กับนิสิตอาจไม่ทั่วถึง ส่วนทัศนคติต่อบทบาทหน้าที่ที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็นเพราะว่าอาจารย์ที่ปรึกษาทั้ง 3 คณะ มีความพยายามที่จะปฏิบัติงานสู่ผลลัพธ์อย่างมีประสิทธิภาพเช่นเดียวกับนิสิตทั้ง 3 คณะ ก็ปรารถนาที่จะได้รับการดูแลจากอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างมีประสิทธิภาพเช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการวิจัยครั้งนี้ ควรจะนำไปปรับปรุงการจัดระบบของอาจารย์ที่ปรึกษาในมหาวิทยาลัยทักษิณ ดังนี้

1. แต่ละคณะควรมีการปฏิบัติและพัฒนาคณะกรรมการอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการประจำคณะอย่างจริงจัง โดยมีรองคณบดีฝ่ายวิชาการเป็นประธานและหัวหน้าภาควิชาหรือผู้แทนอาจารย์ที่ปรึกษาประจำภาค

วิชาในคณะเป็นกรรมการ โดยมีบทบาทหน้าที่ตามข้อสรุปจากผลการสัมมนาอาจารย์ที่ปรึกษาเมื่อวันที่ 27-28 พฤษภาคม 2540 ซึ่งปรากฏอยู่ในเอกสารคู่มืออาจารย์ที่ปรึกษามหาวิทยาลัยทักษิณ ขณะนี้ในบางคณะยังไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการชุดดังกล่าว เช่น คณะศึกษาศาสตร์ และบางคณะมีการแต่งตั้งแล้วแต่ยังไม่ได้รับการสนับสนุนการดำเนินงานอย่างจริงจัง

2. ควรแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาที่สังกัดภาควิชาและคณะเดียวกันกับนิสิตที่ศึกษาอยู่ในวิชาเอกของภาควิชาและคณะนั้นๆ เพื่อนิสิตได้มีความใกล้ชิดกับอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาจะได้ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาหารือแก่นิสิตเกี่ยวกับปัญหาด้านการเรียนด้วยความมั่นใจ

3. ควรมีการจัดประชุมหรือสัมมนาอาจารย์ที่ปรึกษา และฝ่ายที่เกี่ยวข้องระดับมหาวิทยาลัย ปีละ 1 ครั้งก่อนเปิดภาคเรียนต้น เพื่อทำความเข้าใจร่วมกันระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการและฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแต่ละปีการศึกษาอาจมีระเบียบข้อบังคับหรือแนวปฏิบัติบางประการที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมและบางปีการศึกษาอาจมีการแต่งตั้งอาจารย์บรรจุใหม่ให้ทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งจะช่วยให้อาจารย์ได้เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนอย่างแจ่มแจ้ง

4. ควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาแต่ละปีการศึกษาอย่างจริงจังและนำผลมาเป็นส่วนประกอบในการพิจารณาความดีความชอบด้วย โดยดำเนินการในรูปของคณะกรรมการประเมินและอาจมีการคัดเลือกอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการดีเด่นประจำปี เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานและช่วยกระตุ้นให้เห็นความสำคัญของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาดังคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการที่พึงประสงค์ตามทัศนะของนิสิต อาจารย์และผู้บริหารของมหาวิทยาลัย

2. ควรมีการศึกษารูปแบบ บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดสงขลา

บรรณานุกรม

คณะกรรมการวิชาการและคณะกรรมการกิจการนิสิต.

คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิต คณะครุศาสตร์.

กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย, 2523.

ทักษิณ, มหาวิทยาลัย. คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2541.

นิรันดร์ จุลทรัพย์. “ปัญหาและอุปสรรคในการให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา” ในแนวปฏิบัติบางประการของอาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตผู้ปฏิบัติงานในงานทะเบียนและสถิตินิสิต. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2530.

ปรีชา บุญมรัตน์. บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการของมหาวิทยาลัยในภาคใต้ตามทัศนะของนิสิตและอาจารย์ที่ปรึกษา. ปรียณานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2525. อัดสำเนา.

ภัทตรา จันทปัญญาศิลป์. ความคิดเห็นของนิสิตและอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการเกี่ยวกับหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ.

ปรียณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อัดสำเนา.

รัชณี ดิยพันธ์. ทัศนคติของอาจารย์ที่ปรึกษาต่อการเป็นที่ปรึกษาและทัศนคติของนักศึกษาต่ออาจารย์ที่ปรึกษา. เชียงใหม่ : คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2527.

ลำเนาวิ ขจรศิลป์. ระบบอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ม.ป.ป..

สุพัตรา เพชรมณี. “ความคาดหวังของนิสิตที่มีต่อบทบาท
ของอาจารย์ที่ปรึกษา” ในรายงานการวิจัยคณะ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2518.

อรุณ วิวัฒน์ปฐพี. “บทบาทของผู้สอนในระดับอุดมศึกษา”
ในการอุดมศึกษาไทย อดีต ปัจจุบัน อนาคต.

กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2525.

Brady, Susan M. “Academic Advising : A Study
of Faculty Goals and Student Needs,”
Dissertation Abstracts International.

39 : 145 - A, July 1978.

Kerr, Clark, **The Uses of the University.** Mas.,

Harvard University Press, 1964. Shelton,

Joe Ben, “A Study of Students

Perceptions of Faculty Academic

Advisement by Professional Counselors,”

Dissertation Abstracts International.

33 - 2115 - A, November 1972.

Stickle, Fred. 1982 “Faculty and Student

Perception of Faculty Advising

Effectiveness” **Journal of College**

Student Personnel. May : 262 - 263.